

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci navrhovateľa: **RINGIER AXEL SPRINGER Slovakia, a.s.**, so sídlom Prievozská ulica č. 14, Bratislava, *právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou HAVLÁT & PARTNERS so sídlom Rudnayovo námestie č. 1, Bratislava v zastúpení advokátom JUDr. Jánom Havlátom*, proti odporcovi: **Rada pre vysielanie a retransmisii**, so sídlom Dobrovičova 8, Bratislava, v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č. RP/007/2014 zo dňa 11. februára 2014, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporcu č. RP/007/2014 zo dňa 11. februára 2014 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi **u k l a d á** zaplatiť súdny poplatok v sume 500 € do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku na účet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedený v Štátnej pokladnici, Bratislava.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozhodnutím č. RP/007/2014 zo dňa 11. februára 2014 odporca rozhodol, že navrhovateľ ako vysielateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z.z.“) tým, že dňa 13.07.2012 v rámci svojej audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie *tivi*, poskytovanej prostredníctvom internetovej stránky www.cas.sk sekcia „tivi.sk“, poskytoval v rubrike *Celebrity program M. S. na Slávikovi: Chcel šokovať, keď d'akoval za rastlinku?*, ktorý svojim obsahom a spôsobom spracovania otvorene propagoval užívanie omamných

látok, za čo mu podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z.z. uložil sankciu - pokutu, určenú podľa § 67 ods. 15 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. vo výške 500 €.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v súlade s ustanovením § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v zákonnej lehote opravný prostriedok, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Navrhovateľ má za to, že neporušil ustanovenie § 19 ods. 1 písm. c) zákona č. 308/2000 Z.z., v rámci svojej audiovizuálnej mediálnej služby nepropagoval ani skryto ani otvorene užívanie omamných látok, pričom touto kontrolovanou službou realizoval práva garantované čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v znení protokolov č. 1 až č. 8 (Oznámenie ministerstva zahraničných vecí ČSFR o prístupí k Dohovoru bolo publikované v Zbierke zákonov 15. mája 1992 pod č. 209/1992 Zb.). Preto za výkon svojich subjektívnych práv nemôže byť postihnutý.

Napadnuté rozhodnutie označil za neodôvodnené vo vzťahu k vyjadreniam redaktorky kontrolovaného programu, posúdeným odporcom ako ospravedlňujúce a zľahčujúce vyjadrenia M. S., čo spôsobuje nepreskúmateľnosť správneho rozhodnutia.

Navrhovateľ zároveň namietal, že odporca sa nedostatočne zaoberal navrhovateľom označenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), resp. na daný prípad pri rozhodovaní nesprávne aplikoval navrhovateľom uvádzané /poukazované právne závery obsiahnuté v judikatúre ESLP a z nej vyplývajúce zásady reštriktívneho uplatňovania zákonných obmedzení slobody prejavu a s tým spojeného práva na prijímanie a rozširovanie informácií.

Predovšetkým za kľúčové pre tento prípad a aplikovateľné pre posudzovaný program navrhovateľ považuje závery rozsudku ESLP *Jersild proti DÁNSKU* z roku 2004. Aj dánsky novinár *Jens Olaf Jersild* cielene poskytol priestor pre prezentáciu názorov neonacistickej organizácie, ktoré kriticky komentoval a rovnako podľa názoru navrhovateľa postupovala aj redaktorka v danom prípade.

Odvolaávajúc sa na skutočnosť, že jednou z podstatných častí posudzovaného programu sú vyjadrenia M. S. povedané na súde SLÁVIK, navrhovateľ nesúhlasí s názorom odporcu o nemožnosti aplikovať na túto kauzu právny záver vyplývajúci z rozsudku ESLP vo veci *Pravoye Delo a Shtekel proti UKRAJINE z roku 2011*, v ktorom ESLP poskytol ochranu šíreniu raz zverejnených informácií. Aj z tohto dôvodu má navrhovateľ za to, že napadnuté rozhodnutie zasahuje slobodu prejavu a právo na informácie vo svojej podstate, keďže postihuje právo novinárov šíriť a komentovať raz uverejnené vyhlásenia.

Navrhovateľ považuje za súladné s novinárskou etikou, že ak sa rozhodol venovať téme kontroverzných vyhlásení speváka M. S., dal mu priestor vyjadriť sa. Nakoniec smiešnosť a trápnosť pózy, do ktorej sa spevák štylizoval, najplastickejšie ukázali samotné jeho vyjadrenia. S poukazom na rozsudky ESLP vo veciach *Jersild proti Dánsku z roku 1994* a *Bergens Tidende a ďalší proti Nórsku z roku 2000* navrhovateľ uviedol, že redaktorka sa rozhodla nechať hovoriť samotného speváka, čím zvolila určitú novinársku techniku, ktorej voľba je výlučným oprávnením tlače, pričom žiadny súd (alebo iný orgán verejnej moci) nemôže nahradiť novinárov pri stanovení spravodajskej techniky, ktorú majú použiť.

Podľa navrhovateľa zo spôsobu definovania pojmu „propagácia“ odporcom vyplýva, že pod tento pojem potom možno zahrnúť akýkoľvek prejav týkajúci sa užívania omamných látok. Uvedené však navrhovateľ označil za rozpor so základným princípom vyplývajúcim z judikatúry EŠLP, podľa ktorého obmedzenia slobody prejavu a práva na informácie podľa druhého odseku čl. 10 Dohovoru predstavujú výnimky, ktoré je potrebné interpretovať a aplikovať reštriktívne (napr. *Observer a Guardian proti Spojenému kráľovstvu z roku 1991, Handyside z roku 1976, Lingens z roku 1986, Oberschüick z roku 1991, Vogt proti Nemecku z roku 1995, Dor a Dublin Well Woman proti Írsku z roku 1992*).

Navrhovateľ má za to, že práve reštriktívny výklad a interpretácia výnimiek vyžadoval reštriktívny výklad a interpretáciu pojmu propagácia. Uvedenú argumentáciu navrhovateľ podporil poukazom na príklad, kedy nacistický pozdrav Heil HITLER môže a nemusí byť propagáciou fašizmu, hoci vždy ide o šírenie informácie. Heil HITLER fanúšika počas futbalového zápasu môže byť posúdený ako propagácia fašizmu, ale je zrejmé, že Heil HITLER v historickom filme takto hodnotiť nemožno. K uvedenému príkladu navrhovateľ dodal vysvetlenie, že rozlišujúcim znakom je práve účel (zámer) prejavu, konkrétne umelecký účel (zámer) v druhom prípade.

Navrhovateľ vyjadril nesúhlas s prístupom odporcu k interpretácii a aplikácii pojmu „propagácia“ ako základného znaku skutkovej podstaty správneho deliktu. Takúto interpretáciu uvedeného pojmu je podľa jeho názoru navrhovateľa potrebné odmietnuť, nakoľko dovedený do dôsledkov popiera podstatu slobody prejavu. Podľa navrhovateľa totiž vylučuje aj samotnú kritiku výrokov, ktoré propagáciou omamných a psychotropných látok skutočne sú. Považuje za nezmyselné kritizovať, a súčasne v kritike neuviesť, čo predmetom kritiky je. Ak je totiž propagáciou akékoľvek šírenie informácií, bez ohľadu na legitímny cieľ a zámer, vždy ide o prejav zakázaný. Dôsledkom uvedeného je potom zmrazenie spoločenskej diskusie, čo je v demokratickom štáte, ktorého je sloboda prejavu a právo na informácie základom, neprípustné. Uvedené je osobitne vypuklé vo vzťahu k médiám, ktoré plnia nezastupiteľnú úlohu tzv. public watchdog (strážnych psov) a ktoré sa významne podieľajú na formovaní verejnej mienky a stimulácii verejnej debaty o otázkach verejného záujmu (napr. rozsudok EŠLP vo veci *Cumpănă a Mazăre proti RUMUNSKU z roku 2004*).

V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 453/03, podľa ktorého: „*Vecou verejnou je nielen všetka agenda štátnych inštitúcií, ako aj osôb pôsobiacich vo verejnom živote, t.j. napr. činnosť politikov, úradníkov, sudcov, advokátov alebo kandidátov či čakateľov na tieto funkcie; vecou verejnou je aj umenie vrátane novinárskych aktivít a showbiznisu a ďalej všetko, čo na seba upútava verejnú pozornosť. Tieto verejné záležitosti môžu byť verejne posudzované*“.

Napadnutému rozhodnutiu navrhovateľ vytýkal účelové vysporiadanie sa s jeho argumentáciou zo strany odporcu vytrhnutím jej jednotlivých argumentov z kontextu, ako i účelovú interpretáciu jednotlivých výrokov obsiahnutých v predmetnom programe. Tieto odporca analyzoval izolovane, bez ohľadu na kontext, jednostranne v prospech vopred predpokladaného záveru a v konečnom dôsledku nezmyselne, keď nepochopil iróniu komentárov redaktorky navrhovateľa.

Navrhovateľ opakovane uvádzal, že kontrolovaným programom nesledoval cieľ otvorene propagovať užívanie rastliny Cannabis, ale sledoval cieľ informovať o otázkach legitímneho verejného záujmu a súčasne aj cieľ realizovať právo na informácie, podstatou ktorého je šírenie informácií o otázkach legitímneho verejného záujmu. Nedošlo teda

k otvorenej a ani skrytej propagácii užívania drog.

S poukazom na analýzu jednotlivých vyhlásení prezentovaných v programe navrhovateľ uviedol, že účelom programu bolo na jednej strane pomenovať podľa všetkého priehľadný pokus speváka upútať na seba pozornosť a vytvárať okolo seba nádych kontroverznosti a na druhej strane vysloviť názor, že o problematike užívania omamných látok je potrebné hovoriť otvorene.

Navrhovateľ odmieta, že by redaktorka nejakým spôsobom zľahčovala alebo ospravedlňovala vyjadrenia M. S.. Navrhovateľ pripustil, že vyjadrenia redaktorky sú síce ironické, ale nie sú zľahčujúce alebo ospravedlňujúce. V tejto súvislosti navrhovateľ podotkol, že správny orgán v napadnutom rozhodnutí konkrétne neodôvodnil vyššie uvedené posúdenie vyjadrení redaktorky kontrolovaného programu. To podľa navrhovateľa svedčí nielen o tom, že tieto tvrdenia odporcu sú nepodložené, ale aj o tom, že v tomto smere je napadnuté rozhodnutie neodôvodnené a nepreskúmateľné.

Navrhovateľ trvá na tom, že účelom programu nebolo schvaľovať alebo podporovať kontroverzné vyhlásenia speváka M. S., či schvaľovať alebo podporovať užívanie marihuany. Účelom programu bolo na jednej strane pomenovať podľa všetkého priehľadný pokus speváka upútať na seba pozornosť a vytvárať okolo seba nádych kontroverznosti a na druhej strane vysloviť názor, že o problematike užívania omamných látok je potrebné hovoriť otvorene. Uvedené vyplýva už zo samotného názvu programu, podľa navrhovateľa ladeného v polemickom tóne: „*M. S. na Slávikovi: Chcel šokovať, keď d'akoval za rastlinku ?*“.

Ďalší komentár redaktorky: „*Takže teraz poďme všetci híkať nad tým, aký strašný škandál spôsobil. To asi nie.*“, navrhovateľ vysvetľuje spôsobom, že tým v podstate chcela povedať, aká priehľadná bola póza, do ktorej sa snažil spevák štylizovať a ironicky kritizovať spôsob jeho mediálnej prezentácie. Ved' predsa snaha upútať pozornosť na seba verejným priznaním sa k údajnému užívaniu omamnej látky, nie je ani originálna a ani zasluhujúca uznanie. Vyvodzovať z uvedenej citácie, že redaktorka sa snažila ospravedlňovať alebo bagatelizovať vyjadrenia M. S., navrhovateľ považuje za povrchné a v konečnom dôsledku absurdné.

Podobne účel, resp. význam vyjadrenia redaktorky: „*Ved' čo si budeme nahovárať. Táto rastlinka je v povedomí slovenských občanov už asi dosť známa a netreba ju predstavovať.*“, navrhovateľ v opravnom prostriedku vysvetlil v tom zmysle, že snaha speváka vzbudiť záujem o svoju osobu kvázi záhadnými, ale v podstate veľmi priehľadnými vyjadreniami nestojí za to, aby sa nad tým verejnosť pozastavovala, pretože práve o to spevákovi ide. Je podľa navrhovateľa zrejmé, že redaktorka sa týmto nesnažila bagatelizovať a ospravedlňovať užívanie marihuany, ale sa snažila vyjadriť svoj dešpekt k takýmto a podobným vyhláseniam celebrit, ktoré sa snažia takýmto lacným a dá sa povedať už ošúchaným spôsobom pútať pozornosť verejnosti.

Tvrdenia odporcu o tom, že navrhovateľ komentármi redaktorky označuje výroky M. S. za prirodzené a nevybočujúce z medzí bežnej spoločenskej etiky, resp. redaktorka jeho vyjadrenia svojimi komentármi stavala do pozície bežnej súčasti každodenného života spoločnosti, čím ich údajne nepochybne zľahčovala a ospravedlňovala, navrhovateľ považuje za výsledok povrchnej, prvoplánovej a účelovej analýzy odporcu, ktorú je potrebné odmietnuť, ako nepochopenie toho, čo chcela redaktorka povedať.

Navrhovateľ poskytnutie priestoru M. S. na vysvetlenie jeho vyhlásení na súťaži SLÁVIK hodnotí ako logické a v považuje za súladné s novinárskou etikou, poskytnúť priestor niekomu, koho vyhlásenia sa kriticky komentujú a ironizujú.

Odporca vo vyjadrení k podanému opravnému prostriedku navrhoval napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Odporca poukázal na všeobecne akceptovaný význam slova *propagácia* (*vymedzenie pojmu podľa* Synonymického slovníka slovenčiny, Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra a Veda, vydavateľstvo SAV, 1995 a Akademického slovníka cudzích slov, SPN, 2005) a stanovil jasnú a zrozumiteľnú metódu smerujúcu k zisteniu, či v predmetnom programe dochádza k propagovaniu užívania omamných látok. Táto metóda spočíva v posudzovaní obsahu a spôsobu spracovania odvysielaných informácií. Podľa odporcu na základe týchto dvoch slovníkov je možné konštatovať, že vo všeobecnosti sa pod pojmom *propagácia* rozumie odporúčanie, ponúkanie, hlásanie, rozširovanie.

V tejto súvislosti odporca uviedol, že pri interpretácii pojmov použitých v zákone č. 308/2000 Z.z. je nutné vždy primárne vychádzať z ich obvyklého obsahu, teda z obsahu, ktorý by im prisúdil priemerne disponovaný jedinec. Z vymedzenia pojmu *propagácia* tak, ako je bežne vnímaný, bolo evidentné, že kritérium „sledovania cieľa“, ktoré navrhovateľ pokladá za základný prvok vymedzenia pojmu *propagácia*, nie je natoľko podstatné, že by jeho absencia znamenala zmenu, či dokonca popretie významu pojmu *propagácia*. V prípade vysielania, resp. zverejňovania obsahu prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie je potrebné vychádzať najmä z obsahu a spôsobu spracovania komunikátu (§ 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z.). Práve tieto skutočnosti budú podľa odporcu rozhodujúce pre posúdenie, či program mal alebo nemal propagačný charakter.

Odporca uviedol, že z pohľadu posúdenia podmienok porušenia § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z. nemá dôvod skúmať zámer M. S. na *propagáciu* marihuany a konštatovanie jeho existencie či neexistencie je v tomto prípade irelevantné.

V súvislosti so zámerom na strane navrhovateľa na poskytovaní programu propagujúceho marihuanu odporca konštatoval, že zámer resp. cieľ okrem toho, že nie je esenciálnym prvkom pojmu *propagácia* omamných látok, nie je ani znakom skutkovej podstaty správneho deliktu v prípade právnických osôb, nakoľko sa v ich prípade jedná o zodpovednosť objektívnu, tzn. na spáchanie správneho deliktu platná právna úprava nevyžaduje zavinenie právnickej osoby ani úmyselné (cieľ resp. zámer) ani nedbanlivosť. Táto zásada podľa odporcu platí aj v prípade zodpovednosti vysielateľov za spáchanie správnych deliktov podľa zákona č. 308/2000 Z.z. Preto skutočnosť, či navrhovateľ propagoval v posudzovanom programe užívanie omamných látok úmyselne alebo nechtiac, je podľa odporcu bezpredmetná. Pre naplnenie skutkovej podstaty predmetného správneho deliktu odporca považuje za podstatné iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie a túto skutočnosť je možné posúdiť jedine na základe obsahu a spôsobu spracovania sporného komunikátu bez ohľadu na zámer sledovaný navrhovateľom.

Odporca uviedol, že nepopiera význam slobody prejavu a médií pri napĺňaní práva na informácie a preto v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v súlade s judikatúrou EŠLP, ako aj s judikatúrou Ústavného súdu SR, posudzoval legalitu, legitimitu a proporcionalitu zásahu do slobody prejavu navrhovateľa. Pri posudzovaní proporcionality zásahu do slobody prejavu odporca vychádzal z obsahu predmetného programu. Zároveň odporca odmieta navrhovateľovo tvrdenie, že by pri rozhodovaní o preskúmvanej veci nebral do úvahy, resp.

ignoroval právne závery a princípy ohľadne slobody prejavu a práva na šírenie informácií vo verejnom záujme vyplývajúce z judikatúry ESLP.

Rozsudkom ESLP vo veci *Jersild proti Dánsku* sa odporca v napadnutom rozhodnutí podrobne zaoberala na stranách 15, 16, pričom poukázal na to, že dánsky novinár (Jens Olaf Jersild) mal byť odsúdený na zaplatenie finančnej pokuty za to, že napomáhal šíriť rasistické názory, keď umožnil, aby v jeho programe (Sunday News Magazine) prezentovali svoje rasistické názory traja mladíci. ESLP rozhodol, že potrestanie novinára za to, že pomohol rozširovať výroky iných, by vážne ohrozilo prínos tlače k rozprave nad otázkami verejného záujmu. ESLP dospel k záveru, že dánsky novinár nemal rasistický úmysel a v programe sa svojim postojom zásadne dištancoval od rasistických názorov. **Zásadný rozdiel**

Odporca poukázal na obsah napadnutého rozhodnutia, v ktorom uviedol, že ESLP sa vo svojom rozhodnutí zaoberal aj tým, aký postoj prezentoval redaktor resp. moderátor programu k rasistickým vyjadreniam príslušníkov skupiny Zelené bundy, a to že sa od uvedených vyjadrení dištancoval. ESLP ďalej nezabudol poukázať na skutočnosť, že sa jednalo o seriózný televízny program zaoberajúci sa širokou škálou sociálnych a politických otázok, vrátane otázok xenofóbie, imigrácie a utečencov. ESLP tiež poukázal na fakt, že program je určený dobre informovaným recipientom, už v zahlásení programu bolo poukázané na širšiu debatu, ktorá prebehla na tému rasizmu v Dánsku, čím boli diváci uvedení do širšieho kontextu tejto problematiky. V danom programe bolo poukázané na sociálne pozadie rasisticky zmýšľajúcich mladíkov, na ich problémy so zákonom a niektoré ich tvrdenia boli vyvrátené redaktorom. Z uvedeného je podľa odporcu zrejmé, že hoci sa tlač, resp. médiá majú a musia podieľať na verejnej diskusii týkajúcej sa závažných spoločenských problémov, medzi ktoré patrí napríklad aj otázka rasizmu alebo drog v spoločnosti, nie je možné tolerovať, aby ich obsah propagoval rasizmus alebo užívanie drog.

Vo vzťahu k uvedenému judikátu odporca zdôraznil, že posudzovaný program bol poskytovaný prostredníctvom internetovej stránky www.cas.sk sekcia „tivi.sk“ v rubrike *Celebrity*. Už samotný názov rubriky *Celebrity* napovedá o charaktere, ako aj predmete samotných programov v nej zverejňovaných, t.j. že sa nejedná o seriózne správy týkajúce sa vážnych tém ako drogy a potreba ich legalizácie, práve naopak o témy súvisiace so životným štýlom celebrit, prípadne informácií z ich súkromného života. Z uvedeného ako ani zo samotného názvu programu „*M. S. na Slávikovi: Chcel šokovať, keď d'akoval za rastlinku?*“ sa rovnako nedá vyvodiť záver, že cieľovú skupinu divákov tvorí dobre informované publikum na tému drog a ich legalizácie.

Vzhlľadom na obsah samotného programu, ako aj jeho spôsob spracovania, odporca považuje za potrebné odmietnuť argumentáciu navrhovateľa, ktorou sa snaží vyvolať dojem, že v posudzovanom programe bola riešená seriózna téma, a že ním došlo len k informovaniu verejnosti o otázkach legitímneho verejného záujmu. V programe síce odznela informácia, že tento interpret vo svojej ďakovnej reči na vyhlásení výsledkov ankety *Slávik* poďakoval aj Bohu za inšpirujúcu zelenú rastlinku, avšak z posudzovaného programu je podľa odporcu zrejmé, že navrhovateľ následne cielene vytvoril priestor na prezentáciu názorov M. S., v rámci ktorých M. S. spojil svoj úspech s užívaním marihuany, potvrdil, že marihuana je pre niektorých ľudí (ako je napríklad on) požehnaním a redaktorka to okomentovala tak, že nie je sa nad čím pohoršovať, veď marihuana je už bez tak väčšine obyvateľov Slovenska dobre známa. Postoj redaktorky k vyjadreniam M. S. nie je možné podľa názoru odporcu v žiadnom prípade označiť za vyjadrenie dešpektu alebo kritiky, ale práve naopak, za zľahčujúci.

Odporca má za to, že záver navrhovateľa o ironickej kritike vyjadrení M. S. redaktorkou sa neopiera o odvysielaný obsah. Vyjadrenie redaktorky, cit.: „*Takže teraz podme všetci hikať nad tým, aký strašný škandál spôsobil. To asi nie. Ved' čo si budeme nahovárať. Táto rastlina je v povedomí slovenských občanov už asi dosť známa a netreba ju predstavovať.*“, ktorým okomentovala ďakovnú reč M. S. na Slávikovi a jeho vyjadrenia o vhodnosti marihuany pre niektorých, nemá podľa odporcu žiadny ironický nádych vo vzťahu k jeho vyjadreniam. Istú dávku irónie v komentároch redaktorky síce je cítiť, táto je však namierená proti nesúhlasným reakciám nad počinom M. S.. Komentár redaktorky, ktorý spochybňuje „škandalóznosť“ vyhlásenia M. S. poukazom na rozšírenosť marihuany medzi slovenskými občanmi nepochybne opodstatňuje záver odporcu o zľahčovaní vyjadrení M. S.. Tento ako člen populárnej skupiny H16 má nepochybne značný vplyv na veľkú skupinu najmä mladých ľudí, pre ktorých je rešpektovanou osobnosťou a vzorom, najmä pokiaľ sa jedná o životný štýl. Cieľovou skupinou programu navrhovateľa boli práve mladí ľudia, pre ktorých je životný štýl hviezd showbiznisu v mnohých aspektoch určujúci. Na základe predmetného programu mohli nadobudnúť dojem, že užívanie drog je normálne a pre dosiahnutie spoločenskej prestíže dokonca žiaduce. Spojenie úspechu a užívania drog M. S. spolu so zľahčujúcim komentárom redaktorky nepochybne propaguje užívanie omamných látok. Rozsah vplyvu propagovania marihuany smerom k cieľovej skupiny publika je o to väčší, že program bol poskytovaný verejne prostredníctvom siete internet bez akéhokoľvek obmedzenia, samozrejme okrem samotnej podmienky prístupu na internet, čím bol prístupný širokým masám za súčasného vzniku masovej publicity programu.

Uvedené konanie už odporca nepovažuje za jednoduché verejné prezentovanie informácií, ktoré sa reálne odohrali, a na ktorých zverejnení existuje verejný záujem. Nie je možné tvrdiť, že by existoval akýkoľvek verejný záujem na zverejňovaní vyššie popísaných informácií a to ani v súvislosti s realizáciou práva na slobodu prejavu. Naopak, už zo samotnej legislatívnej úpravy je nepochybne, že verejný záujem existuje práve na ich nezverejňovaní.

Odporca vyjadril názor, že podradenie posudzovaného skutkového stavu alebo konštatovanie jeho obdobnosti v súvislosti s rozhodnutím ESLP vo veci *Jersild proti Dánsku* nie je vzhľadom na uvedené markantné rozdiely oboch prípadov adekvátne.

K namietanému neprimeranému zásahu do oprávnenia novinárov, resp. navrhovateľa pri voľbe spravodajskej techniky, odporca uviedol, že pri rozhodovaní plne rešpektoval právne závery vyplývajúce z rozsudkov ESLP vo veciach *Jersild proti Dánsku z roku 1994* a *Bergens Tidende a ďalší proti Nórsku z roku 2000*. V tejto súvislosti odporca poukázal na skutočnosť, že v spornom prípade neposúdil ako nesúladnú zo zákonom formu príspevku, resp. poskytnutie priestoru na vyjadrenie spevákovi M. S., ale obsah a spôsob spracovania príspevku tak, ako bol podrobne rozobratý v napadnutom rozhodnutí. Za rozpor so zákonom posúdil to, že navrhovateľ v predmetnom programe cielene vytvoril priestor na prezentáciu názorov M. S. týkajúcich sa marihuany a sám tieto vyjadrenia komentármi redaktorky programu podal ako prirodzené a nevybočujúce z medzí bežnej spoločenskej etiky, v dôsledku čoho už nie je možné uvažovať o jednoduchom verejnom prezentovaní informácií, na ktorých zverejnení existuje verejný záujem, ale o priamej propagácii konkrétnej návykovej látky. Z uvedeného je podľa odporcu zrejmé, že problematickým nebolo poskytnutie priestoru na vyjadrenie M. S., ale cieleňé vytváranie priestoru na prezentáciu názorov M. S. týkajúcich sa užívania omamných látok v spojení s komentármi redaktorky, ktorá tieto vyjadrenia zľahčovala. Na základe uvedeného odporca odmieta navrhovateľove tvrdenie, v rámci ktorého

mylne stotožňuje voľbu spravodajskej techniky s metódami a prostriedkami, ktoré naplňajú spôsob spracovania programu, ktorý spolu s obsahom programu považoval odporca za kľúčový pri posúdení naplnenia skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z.

Ohľadne poukazu navrhovateľa na potrebu aplikácie zásady vyplývajúcej z rozsudku ESLP vo veci *Pravoye Delo a Shtekel proti UKRAJINE* a jeho tvrdenia, že v predmetnom programe boli odvysielané už raz zverejnené vyhlásenia speváka, odporca uviedol, že vzhľadom na obsah a spôsob spracovania programu v posudzovanom prípade nejde len o popis skutočnosti, ktorá sa udiala pred tisíckami divákov na vyhlásení výsledkov ankety *Slávik*, ako uvádza navrhovateľ. A rovnako to odporca neposúdil ako doslovné prevzatie toho, čo už bolo raz zverejnené, za súčasného dištancovania sa od obsahu zverejnených tvrdení, ako je tomu v prípade *Pravoye Delo a Shtekel proti UKRAJINE*.

Odporca má za to, že v súlade s judikatúrou ESLP, ako aj Ústavného súdu SR, posudzoval legalitu, legitimitu i proporcionalitu zásahu do slobody prejavu navrhovateľa. S poukazom na obsah napadnutého rozhodnutia (str. 6 a 7) konštatoval, že požiadavka legality a legitimity obmedzenia slobody prejavu je v posudzovanom prípade nepochybne naplnená, nakoľko samotná požiadavka zaviesť a uplatňovať ustanovenie § 19 ods. 1 písm. e) je zakotvená v zákone č. 308/2000 Z.z. a vychádza z potreby ochrany záujmov chránených Ústavou SR - verejného poriadku, zdravia a mravnosti, ktoré môžu byť ohrozené obsahom vysielaného či sprístupňovaného obsahu. Právo na slobodu prejavu je teda podľa odporcu celkom zrejme obmedzené osobitnou ochranou verejného záujmu, a to na základe zákona.

Odporcovi prináleží skúmať zachovanie proporcionality len v druhej rovine, ktorou je rovina obmedzenia slobody prejavu, uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Aplikácia ustanovenia § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z. obmedzujúceho slobodu prejavu je teda v každom konkrétnom prípade otázkou posúdenia, či existujúci skutkový stav možno pod toto ustanovenie subsumovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie vo veci podľa § 246 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení v spojení s § 250l ods. 1 O.s.p. a s § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z.z. preskúmal procesný postup a napadnuté rozhodnutie odporcu na pojednávaní súdu dňa 26.02.2015 a dospel k záveru, že podaný opravný prostriedok nie je dôvodný/návrhu na jeho zrušenie a vrátenie veci odporcovi na ďalšie konanie nie je možné vyhovieť.

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje súd podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250l ods. 1 O.s.p.). Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250q ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Úlohou najvyššieho súdu bolo posúdiť, či napadnutým rozhodnutím bolo neprimerane zasiahnuté do práv navrhovateľa na slobodu prejavu a šíriť informácie, garantovaných čl. 26 Ústavy SR a čl. 10 Dohovoru, alebo naopak, či odvysielaním sporného programu audiovizuálnou mediálnou službou na požiadanie bol navrhovateľom porušený zákaz otvorene alebo skrytou formou propagovať alkoholizmus, fajčenie, užívanie omamných látok, jedov a prekurzorov alebo zľahčovať následky užívania uvedených látok, zakotvený

v ustanovení § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z.

Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl.10 bod 1. Dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 10 bod 2. Dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Podľa § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z. audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú otvorene alebo skrytou formou propagovať alkoholizmus, fajčenie, užívanie omamných látok, jedov a prekurzorov alebo zľahčovať následky užívania uvedených látok.

Ako z ústavnej úpravy práva na slobodu prejavu a šírenie informácií, tak i z medzinárodnej úpravy základných ľudských práv a slobôd, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva zmocnenie dané štátu zákonom regulovať a obmedziť tieto slobody, za účelom poskytnutia ochrany demokratickej spoločnosti a iným právam požívajúcim ústavnú ochranu.

Zákonná úprava obmedzení pre audiovizuálne mediálne služby na požiadanie, programové služby a ich zložky vyplývajúca z ustanovenia § 19 zákona č. 308/2000 Z.z. plne korešponduje s imperatívom ochrany spoločenských a ľudských hodnôt chránených čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 bodom 2 Dohovoru vo vzťahu k uplatňovaniu práva na slobodu prejavu a šírenia informácií.

Každý vysielateľ, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a právnické osoby alebo fyzické osoby, podľa zákona oprávnené ako podnikateľské subjekty pôsobiť na mediálnom trhu, si musia byť vedomé nie len svojich práv, ale predovšetkým svojich zákonných povinností ako i ústavných a zákonných obmedzení, pretože výrazným spôsobom spolupôsobia na kreovanie verejnej mienky – slovo má veľkú moc. Je to i legitímnym dôvodom na obmedzenie slobody prejavu a práva na šírenie informácií podľa čl.10 bod 2. Dohovoru: „Výkon týchto slobôd, **pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť**, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme ...“.

Zákon č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o omamných látkach“) v § 2 ods. 1 definuje omamné látky ako látky vyvolávajúce návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí charakterizovanú zmenami správania sa so závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami.

Extrakt suchý z rastlín rodu *Cannabis* (konopa), okrem semien a odrôd konopy siatej uvedených v osobitnom predpise, rastliny rodu *Cannabis* (konopa), okrem semien a odrôd konopy siatej uvedených v osobitnom predpise, tinktúra (etanolový výluh) z rastlín rodu *Cannabis* (konopa), okrem semien a odrôd konopy siatej uvedených v osobitnom predpise, živica z rastlín rodu *Cannabis* (konopa), sú podľa prílohy č. 1 k zákonu o omamných látkach zaradené do prvej skupiny omamných látok a ako také podliehajú obmedzeniam a zákonom regulovanej kontrole v zaobchádzaní s nimi.

Nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi ako i šírenie toxikománie sú v Trestnom zákone definované ako trestné činy. To znamená, že v trestnom kódexe uvedené konania zákonodarca označil za najvyššiu formu protiprávneho konania v záujme ochrany ľudského života a zdravia.

Vychádzajúc z jednoty právnej úpravy v slovenskom právnom poriadku vo vzťahu k nakladaniu s omamnou látkou, akou v spornom komunikáte spomenutá marihuana je, možno konštatovať, že bolo objektívne danou povinnosťou navrhovateľa (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 bodom 2 Dohovoru v spojení s § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z.) pristúpiť k spracovaniu predmetnej témy v rozhovore so spevákom M. S., predovšetkým v nadväznosti na jeho vyjadrenia o užívaní marihuany na udeľovaní cien ankety Slávik, s obzvlášť veľkou obozretnosťou, aby boli širokej verejnosti poskytnuté informácie verejného záujmu bez toho, aby došlo zo strany navrhovateľa k porušeniu zákazu vyplývajúceho z vyššie uvedených ustanovení. Tento ústavný a zákonný rámec ochrany spoločnosti pred propagáciou a zľahčovaním následkov užívania omamných látok je pre poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie určujúci, a to bez ohľadu na jeho zámer, úmysel, či cieľ spracovania témy užívania omamných látok.

Uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či nezávisle od posudzovaného programu prebieha verejná diskusia na tému legalizácie užívania uvedenej omamnej látky alebo bez ohľadu na skutočnosť, že v iných krajinách, mimo jurisdikcie Slovenskej republiky, právne poriadky legálne umožňujú túto omamnú látku užívať, prípadne, za akých podmienok.

Senát najvyššieho súdu po vzhliadnutí sporného komunikátu a konfrontácii jeho obsahu s argumentáciou navrhovateľa musí len konštatovať, že obhajoba počinu sprístupniť na internetovej stránke audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie predmetný rozhovor so spevákom v takej podobe, v akej bol uverejnený, je účelová. Tvrdenia navrhovateľa vysvetľujúce význam a cieľ komentárov redaktorky k spracovanej téme, ako aj jej reakcie na vyhlásenia speváka, absolútne nezodpovedajú významu a zmyslu, ktorý objektívne možno na základe vnímania programu ako celku, i čiastkových vyjadrení v ňom prezentovaných, vyvodiť.

Z obsahu sporného programu najvyššiemu súdu nevyplýva, že:

- účelom programu bolo na jednej strane pomenovať priehľadný pokus speváka upútať na seba pozornosť a vytvárať okolo seba nádych kontroverznosti a na druhej strane vysloviť názor, že o problematike užívania omamných látok je potrebné hovoriť otvorene,

- *poukaz na to, že snaha speváka vzbudiť záujem o svoju osobu kvázi záhadnými, ale v podstate veľmi priehľadnými vyjadreniami nestojí za to, aby sa nad tým verejnosť pozastavovala,*
- *redaktorka sa vyššie uvedenými posudzovanými vyjadreniami snažila vyjadriť svoj dešpekt k takýmto a podobným vyhláseniam celebrit (o prospešnosti užívania marihuany), ktoré sa snažia takýmto lacným a dá sa povedať už ošúchaným spôsobom pútať pozornosť verejnosti,*
- *poznateľne ironický tón sporných komentárov redaktorky má zámer prejavíť dešpekt k vyjadreniam speváka na tému užívania marihuany.*

S prihliadnutím na tvrdenie navrhovateľa, podľa ktorého bolo v súlade novinárskou etikou poskytnúť priestor niekomu, koho vyhlásenia sa kriticky komentujú a ironizujú, možno konštatovať, že zámerom navrhovateľa, predovšetkým v spojení s vyjadreniami redaktorky programu, bol pravý opak, t.j. sporným programom poskytnúť M. S. podporu. Ba naopak, v kontexte spoločenskej kritiky vyhlásení speváka v ďakovnej reči na vyhlásení výsledkov ankety Slávik, kedy bolo divákovi skrytou formou a zámerne M. S. podsunuté, že užívanie marihuany môže viesť k spoločenskému úspechu, ktorého príkladom je on sám, ironický podtón sporných komentárov redaktorky v posudzovanom programe, vyznieva ako zosmiešňovanie a bagatelizovanie kritikov spevákových vyjadrení, a nie ako zosmiešňovanie jeho lacného seba prezentovania sa na verejnosti.

Taktiež nemožno prisvedčiť navrhovateľovi, že cieľom predmetného programu bolo vysloviť názor, že o problematike užívania omamných látok je potrebné hovoriť otvorene. Zo strany navrhovateľa, v danom prípade reprezentovaného redaktorkou programu, nebola potreba otvoreného spoločenského dialógu na tému užívania omamných látok v posudzovanom programe nijako prezentovaná, ani neboli uvedené názorové východiská zakladajúce diskusiu na danú tému. Paradoxne, v posudzovanom programe, zaznela z úst M. S. otvorená propagácia užívania predmetnej omamnej látky namiesto alkoholu, a to bez akéhokoľvek vyslovenia kritiky, oponujúceho názoru, prípadne jednoznačného dištancovania sa od uvedených vyhlásení speváka zo strany navrhovateľa (redaktorky programu).

Dokonca v momente, keď M. S. nevie vyjadriť myšlienku a „.... je *požehnaním, proste, a je*“ a následne dodáva, že „*Už mi chýba, tak preto sa neviem ...*“, v pozadí počuť identifikovateľne smiech redaktorky, čo nemožno vnímať ako odsúdenie, príp. jasné vyjadrenie kritického postoja k vyjadreniam speváka na tému užívania omamnej látky. S otvoreným dialógom o problematike užívania drog je nevyhnutne, v záujme objektívneho prezentovania témy, spojené i vyjadrenie opačného názoru, ako i prezentovanie viac vnímaných a vo väčšom počte sa vyskytujúcich spoločensky škodlivých následkov užívania omamných látok na zdraví a negatívnej zmene sociálneho správania sa ich užívateľov.

Vzhľadom na uvedené nemožno prisvedčiť argumentu navrhovateľa, že na posudzovaný prípad sa v plnom rozsahu vzťahuje reštriktívne uplatnenie obmedzenia práva na slobodu prejavu a práva na šírenie informácií v intenciách právnych záverov rozsudkov EŠP vo veciach *Jersild proti Dánsku z roku 1994 a Bergens Tidende a ďalší proti Nórsku z roku 2000*. V uvedených prípadoch nemožno nájsť potrebnú spojitosť ani obdobu s preskúmanou vecou, keďže v posudzovanom programe navrhovateľ, ako poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, nezaujal k otvorenej propagácii užívania omamnej látky (marihuany) M. S. jednoznačný kritický postoj, ani sa od jeho vyjadrení nijako nedištancoval.

Taktiež nemožno konštatovať, že napadnutým rozhodnutím bola navrhovateľovi vytýkaná voľba spravodajskej techniky. Je na prevádzkovateľovi mediálnej služby, akú spravodajskú techniku zvolí, avšak nesie objektívnu zodpovednosť za to, aby spôsob spracovania obsahovo neporušil ústavný a zákonný rámec ochrany spoločnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 bodom 2 Dohovoru v spojení s § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z.), v tomto prípade pred propagáciou a zľahčovaním následkov užívania omamných látok.

Námietku navrhovateľa, že v predmetnom programe boli odvysielané už raz zverejnené vyhlásenia speváka, za ktoré ho už v rámci ochrany práva poskytovať informácie nemožno sankcionovať, najvyšší súd považuje za nedôvodnú. Na prejednávaný prípad nemožno aplikovať zásady vyplývajúcej z rozsudku ESLP vo veci *Pravoye Delo a Shtekel proti UKRAJINE*, keďže posudzovaný program neprinášal len informáciu o skôr zverejnených vyhláseniach speváka, naopak v kontexte so spornými vyjadreniami M. S. na udeľovaní cien Slávik, vytvoril navrhovateľ na základe rozhovoru so spevákom informácie nové, ktoré predmetným programom a mediálnou službou širil.

Na základe obsahu administratívneho spisu a napadnutého rozhodnutia najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu ich zákonnosti konštatuje, že správna úvaha odporcu na zistený skutkový stav je adekvátna a nevybočuje z medzí hľadísk ustanovených zákonom (§ 245 ods. 2 O.s.p.). Odporca sa vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa, riadne odôvodnil proporcionalitu sankčného zásahu do práva navrhovateľa na slobodu prejavu a práva na šírenie a poskytovanie informácií vo vzťahu k obmedzeniam výkonu tohto práva na základe § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z.z., ako i dostatočným a zrozumiteľným spôsobom posúdil legitimitu svojho postupu v nadväznosti na judikatúru ESLP v prípadoch poukazovaných navrhovateľom.

Keďže v rozsahu navrhovateľom vymedzených dôvodov nebolo zistené pochybenie pri aplikovaní relevantných zákonných ustanovení, najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené, napadnuté rozhodnutie odporcu č. RP/007/2014 zo dňa 11. februára 2014 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

O uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok 500 € rozhodol najvyšší súd podľa § 2 ods. 4 veta druhá a § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a položky č. 10 písm. g) Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k uvedenému zákonu. Účet najvyššieho súdu je vedený v Štátnej pokladnici pod č. 700 006 1219/8180.

O trovách konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech v konaní, nevznikol nárok na náhradu trov konania.

Výrok 1 rozhodnutia prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov členov senátu 2:1, ďalšie výroky 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 24. februára 2015

JUDr. Jozef M I L U Č K Ý, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková